

Fehér Ottó
 kreatívátor
Fehér Kreatívításfejlesztési Központ

Hi-tech Management
FolCreMan System

Kreatívátorok képzése - Gondolati térkép készítés

A tudományos kutatások számos területen új szemléletmódhoz vezettek, amelyek kihatással lehetnek a szervezéstudományra is. A szellemi munka hatékonyságnövelésének és a kreatívításfejlesztés jelentőségének felértékelődése új irányokat és funkciókat nyitott a cégek működésében. A vállalati kreatívátor szerepének felvázolása után a Gondolattérkép módszer kerül bemutatásra a szerző általi technológiát ismertetve. A lépések leírása segítséget nyújt az elmetérképezés önálló alkalmazására.

A paradigmaváltások hatásai

Már a saját szakterületünk fejlődésének figyelemmel kísérése is igen nagy erőfeszítést igényel, mert elmosódtak a tudományok közötti határok, és egyre több területen kell keresni a fejlesztési lehetőségeket. Előfordulhat például, hogy a kozmológiai- vagy az agykutatási eredmények adnak fejlesztési irányt a vállalati menedzsmenthez. Nehéz lépést tartani a versenyben a felfedezések hatására felbukkanó új termékekkel és szolgáltatásokkal is.

A fejlődés eseti robbanásszerű állapotából a folyamatos kitörés állapotába kerültünk az ipari vonatkozásokban is, például a high-tech, az ultra-tech, vagy a nano-tech jelzőkkel illetett fejlesztési területeken.

Az elmúlt évtizedek kutatási eredményei több esetben is paradigmaváltáshoz vezettek, s az új nézőpontok és megközelítések hatására az emberi életet radikálisan befolyásoló felfedezések és termékek születtek.

A szervezéstudománynál is tapasztalhatjuk a paradigmaváltások hatásait például a hi-tech menedzsmentben a mindware (szellemi-, tudati-, tudás-állomány) területén is, ezt láthatjuk a szellemi technológiák szisztematikus fejlesztésénél és alkalmazásánál.

Megjelentek a vállalatoknál alkalmazható innováció- és kreatívításirányítási szabványok, igazolva az innovációval és a kreatívítással kapcsolatos tevékenységek szabványosítási lehetőségeit és a megvalósítások szabványosított eredményességét.

Dokumentum azonosítás

Szerző és kiadó: Fehér Ottó
Cím: Kreatívátorok képzése – Gondolati térkép készítés
Cím angolul: Training for Creativators – Thought Mapping
Kiadás: Budapest, 2015. január 22.
Verzió: v.1.1. - 2015. június 4.
Azonosító: FCDC-TCM-WL-13-v.1.1.
Url: www.tcm.hu
Copyright©2015 Fehér Ottó Minden jog fenntartva.

www.tcm.hu

A szellemi munka hatékonyságnövelési kényszere vezetett például a vállalati kreatív feladatkörhöz, s e személyek felkészítését is egy új megközelítésnek vagy irányzatnak tekinthetjük a trénerképzésben.

A minőségkategóriák tekintetében a high-tech menedzsment módszereket alkalmazó kreatívorok a kimeneti-, az irányítási- és a személyi minőség fejlesztését támogatják elsősorban.

A kreatívorképzés sajátosságai

A képzett vállalati kreatívorokkal szembeni általános elvárások:

- legyen járatos a felnőttek kreatívfejlesztési koncepcióiban és módszereiben,
- legyen képes kiválasztani a legmegfelelőbb szellemi technológiát az adott probléma/feladat megoldására,
- fejlesszen ki és alkalmazzon a cég sajátosságainak megfelelő kreatív módszereket az eredményesség növelése érdekében,
- találjon ki új megoldásokat, termékeket, szolgáltatásokat,
- vegyen részt a fejlesztési és eredményességi teamekben/projektekben,
- gondozza a kreatívirányítási rendszert és a „kreatív tudástárát”,
- felügyelje a fejlesztésekkel és az innovációval kapcsolatos tevékenységek szellemi technológia alkalmazásait,
- kísérje figyelemmel a hi-tech menedzsmenttel és a szellemi technológiákkal összefüggésbe hozható tudományterületek eredményeit, valamint a szakterületi fejlesztéseket,
- fejlessze és adja át tudását a munkatársainak.

Mindezen feladatok ellátására és fejlesztésére irányul a kreatívorok oktatása és továbbképzése.

A kreatívorképzés is – mint minden gyakorlati alkalmazói oktatás – többszintű szokott lenni, figyelembe véve a jelöltek képzettségét és képességeit valamint a vállalatok sajátosságait.

Az alapozó oktatás egyik kiemelt eleme a gondolatok kezelése, amely magába foglalja a gondolatok

- felismerését,
- képzését,
- szervezését,
- irányítását és
- hasznosítását.

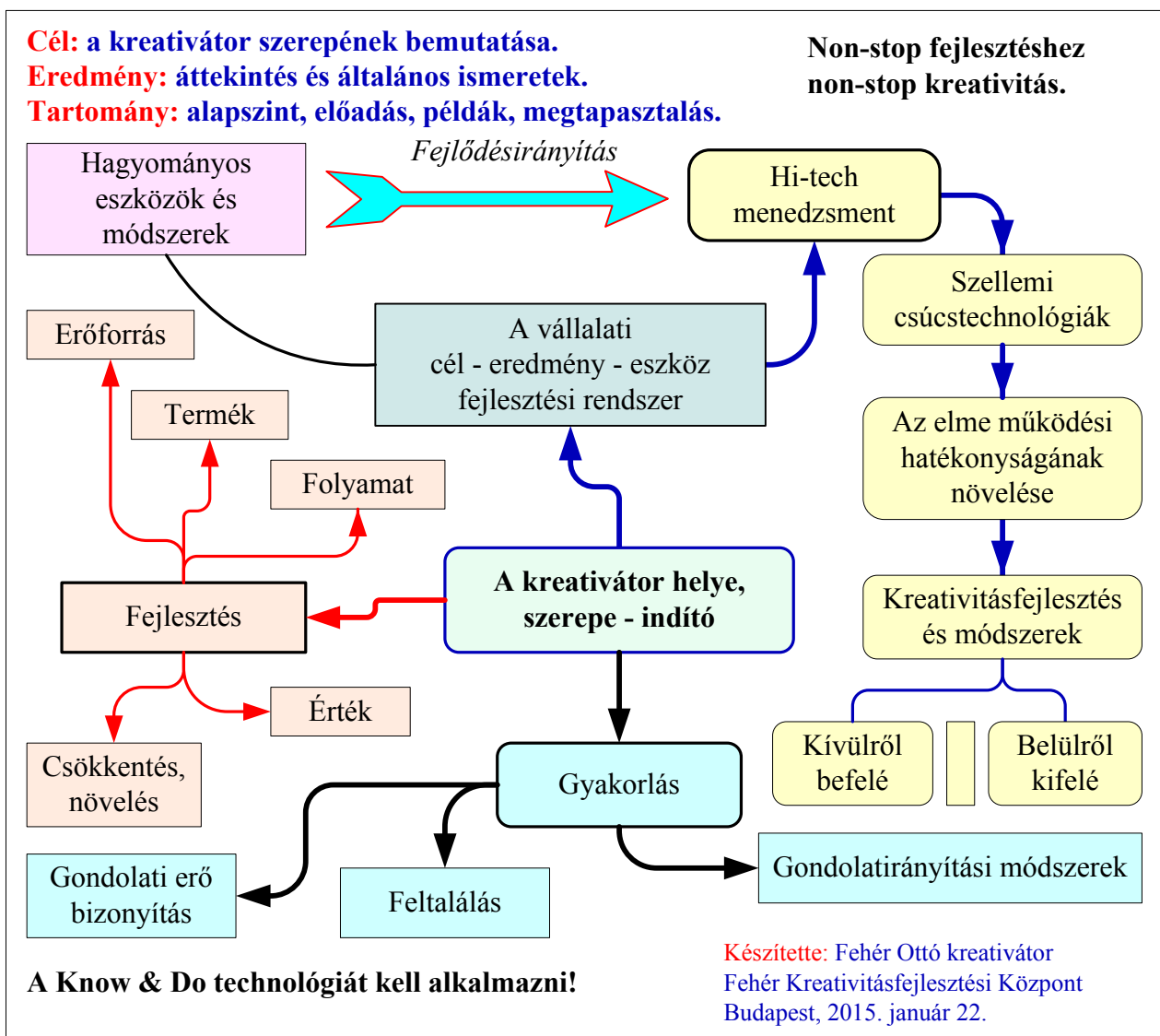
A gondolatszervezés egyik módszere az Elmetérkép vagy Gondolattérkép

Tony Buzan fejlesztette ki a módszert és védjegyeztette a „Mind Map” elnevezést, amely – mint a legtöbb szellemi technika – rendkívül egyszerű és hatékony a vállalati alkalmazásban is. Bármilyen témára, problémára, fejlesztésre alkalmazható a módszer, nincsenek határok. Számos világvállalatnál alkalmazzák a vezetési munka támogatására.

A kreatívorképzés egyik alapmódszere.

- A bemutatott alkalmazási leírás és példa eltér az eredeti technológiától – megőrizve az alapkoncepciót –, mert a vállalati gyakorlatban
- az alkalmazásnak és a végeredménynek összhangban kell lennie a 7 vezetői eszközzel*,
  - korlátozásokat tartalmazhat a helyi szabványosítás miatt,
  - elsősorban a gyakorlati megvalósításra, eredményességre fókuszált.

Az 1. ábrán látható egy Elmetérkép példa.

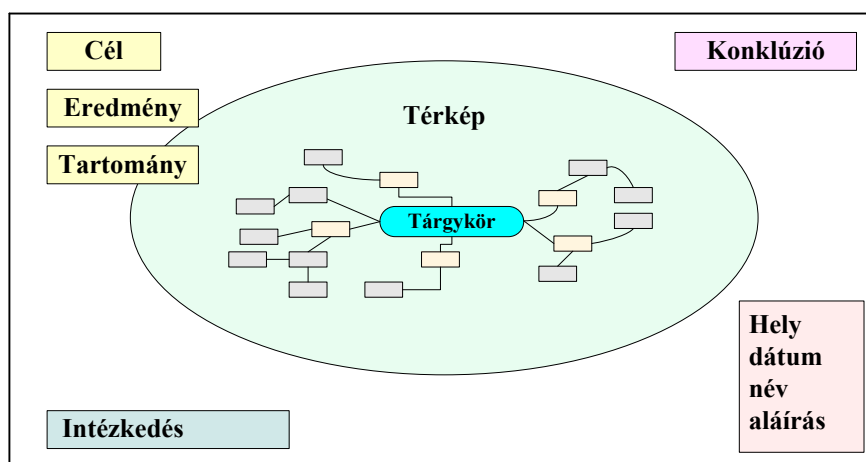

1. ábra Elmetérkép a kreatívatorok oktatására

A gondolati térkép javasolt logikai felépítése, elrendezése

A szabványosított alkalmazással érhető el az, hogy a szellemi munka eredménye is mindig ugyanolyan színvonalú és eredményes legyen. Hazánkban a TQM és a hasonló minőségirányítási rendszerekben valamint a Lean menedzsmentben is alkalmazzák a japán 7 Új QC eszközt*, ezért célszerű ezekhez igazítani az Elmetérkép használatát is.

A 2. ábrán látható a 7 Új QC eszköz alkalmazás alapján szabványosított gondolati térkép formula.

2. ábra A gondolati térkép ábrázolás struktúrája

A gondolati térkép készítésének javasolt folyamata

1. lépés

Az alkalmazás céljának és elvárt eredményének a rögzítése.

2. lépés

A csoportmunkában résztvevők előzetes felkészítése, a tárgykör-cél-eredmény-korlátok-hatásterület azonosítása és értelmezése.

3. lépés

A csoportülés összehívása, a team munka tervének és eredményének ismertetése.

4. lépés

Egy A0 vagy nagyobb papírlapra a cél, az elvárt eredmény és a tartomány felírása, valamint a tárgykör cetlijének középre helyezése.

5. lépés

Ötletroham az első szintű tárgykörökre, megbeszélés és a cetlik/címkék tartalmának véglegesítése, a cetlik megírása és felrakása a papírlapra.

6. lépés

A következő gondolati kulcsok kifejtése, cetlikre írása és a kapcsolatok/hatások ceruzával való jelzése.

7. lépés

A további gondolatok papírra vetése, felrakása az ívre és a kapcsolatok jelölése ceruzával.

8. lépés

Maradt-e ki valami? A térkép tartalmának és a viszonyoknak a felülvizsgálata, szükség szerinti kiegészítése, változtatása.

9. lépés

A cetlik optimális elrendezése, majd a hátlapok levétele és a cetlik felragasztása a papírlapra. Vonalazás, rajzolás, feliratozás, képelhelyezés és színezés a helyi szabványok szerint.

10. lépés

A konklúzió megfogalmazása. A csoport minden tagja által elfogadott iránymutató mondat felírása a nagy papírlapra.

11. lépés

A team tagok adatai és az esemény azonosított rögzítése a papírlapon, aláírások. „Jól van” tapsolás a csoportmunka elismerésére – Shiba tanítása szerint.

12. lépés

Az intézkedések meghatározása. A térkép vevője – hatáskörének megfelelően – rögzítse a szükséges intézkedéseket, figyelembe véve a térkép tartalmát.

A térkép egyéni és csoportos készítésénél természetesen ajánlott betartani a 7 Új QC eszköz alapszabályait is, például a rövid tómondatok képzését, a tények kezelését vagy a szimbólumok és jelek használatát.

Összefoglalás

A vezetői és az alkotói munkában egyre kevesebb idő áll rendelkezésre mind a rutin-, mind a fejlesztési munkákhoz.

Az a felfogás, hogy a szellemi-alkotó munka hatékonysága is jelentősen növelhető – még nem nevezhető általánosnak. Pedig ezen a területen is már kevés az emberi erőforrások extenzív hatékonyság növelése, mert ettől az eredmény kreativitási szintje általában nem változik jelentősen – kivéve ha zsenit alkalmaznak. Újabb gondolkodásmódra, újabb szellemi képességekre és újabb szellemi technológiákra van szükség az intenzív változtatásokhoz és a kimagasló eredményekhez. A kreatív járul hozzá nem csak az egyéni, hanem a szervezeti szintű vállalati alkotóképesség ugrásos fejlődéséhez.

* A japán minőségfejlesztés 7 vezetői eszköze (7 Új QC eszköz):

- KJ diagram (Affinity Diagram),
- Kapcsolati diagram (Relation Diagram),
- Fa diagram (Tree Diagram),
- Mátrix diagram (Matrix Diagram),
- Nyíl diagram (Arrow Diagram),
- PDPC (Process Decision Program Chart),
- Mátrix adatelemzés (Matrix Data Analysis).

Felhasznált irodalom

Buzan Tony, Buzan Barry: The Mind Map Book: How to Use Radiant Thinking to Maximize Your Brain's Untapped Potential, Penguin Group, 1996.

CEN/TS 16555 Innováció menedzsment szabványcsoport

Fehér Ottó: A kreativitási képességek fejlesztése és hasznosítása a vállalati gyakorlatban előadás, ISO 9000 FÓRUM XX. Nemzeti Konferencia 2013.

Fehér Ottó: A Hi-tech menedzsment és a kezdő mérnökök vállalati továbbképzése, Magyar Minőség, XXIII. évf. 06. sz. 2014. június.

Dr. Shiba Shoji: ÁMR kézikönyvek 1–3., Prodinform, Budapest, 1990.

Shiba Shoji, Graham Alan, Walden David: A New American TQM, Center for Quality Management, Productivity Press, Cambridge, 1993.

Yoshinobu Nayatani, Toru Eiga, Ryoji Futami, Hiroyuki Miyagawa: The Seven New QC Tools, Practical Applications for Managers, 3A Corporation, Tokyo, 1994

Változáskezelés

Verzió	Dátum	Módosítás	Érvényesítés
v.1.0.	2015. 01. 22.	Cikk kézirat a Magyar Minőség-nek	Fehér Ottó
v.1.1.	2015. 06. 04.	Internet, letölthető változat	Fehér Ottó